

OSLO STATSADVOKATEMBETER

Øst politidistrikt
Postboks 3390
1401 SKI

Deres referanse:
22/65148-2

Vår referanse:
22/802 - 3 / SVA004

Dato:
24.06.2022

Rapport etter inspeksjon av Øst politidistrikt, GDE Romerike og Påtaleavsnitt Nord

Den 3. mai 2022 gjennomførte Oslo statsadvokatembeter en oppfølgingsinspeksjon av Øst politidistrikt, GDE Romerike og Påtaleavsnitt Nord (Allmennavsnittet).

Fra Øst politidistrikt deltok politiinspektørene Terje Didriksen, leder GDE Romerike, Agnes Beate Hemio, seksjonsleder SO, som møtte for Allmennseksjonens leder Kåre Solvoll, Hilde Bøch Høyer, avsnittspåtaleleder, Bjørn Bratteng, leder for etterforskningsseksjonen i Lillestrøm politistasjonsdistrikt, og Heidi Bjørklund, leder for forebyggende avdeling ved Eidsvoll politistasjonsdistrikt. Fra Oslo statsadvokatembeter deltok statsadvokatene Ingelin Hauge og Stein Vale.

En oppfølgingsinspeksjon er mindre omfattende enn en ordinær inspeksjon og i hovedsak følger vi opp funn fra tidligere inspeksjoner. Under slike inspeksjoner inngår ikke en gjennomgang av utvalgte sakstyper. I januar 2021 gjennomførte Oslo statsadvokatembeter en omfattende inspeksjon – en såkalt systeminspeksjon – av hele Øst politidistrikt. Forrige ordinære inspeksjon av GDE Romerike og påtaleavsnitt Nord (Allmenn) fant sted i april 2020.

Som et ledd i forberedelsen til denne inspeksjonen hadde vi utarbeidet en spørsmålsliste med temaer vi ønsket belyst. Politidistriktet hadde før inspeksjonsmøtet sendt inn en skriftlig redegjørelse, som ble kommentert og supplert under inspeksjonen.

Organisering av GDE Romerike

GDE Romerike er organisert med følgende tjenesteenheter:

- Eidsvoll politistasjonsdistrikt, som dekker Eidsvoll, Nes og Hurdal.
- Gardermoen politistasjonsdistrikt
- Lillestrøm politistasjonsdistrikt, som dekker Lillestrøm (inkl. kommunene Sørums og Fet fra 1.1.20) Lørenskog, Rælingen, Nittedal og Aurskog og Høland (inkl. Rømskog fra 1.1.20).
- Ullensaker politistasjonsdistrikt, som dekker Ullensaker, Nannestad og Gjerdrum.

Etterforskningsseksjonene ledes av seksjonsleder. Lillestrøm har i tillegg to avsnittsledere.

En påtalejurist besøker tjenestestedenes etterforskningsseksjoner én gang per uke for gjennomgang av porteføljen og for å ta påtaleavgjørelser når det er mulig.

Organisering og bemanning av påtaleavsnittet

Påtaleseksjonsleder for Allmennseksjonen i Øst politidistrikt er Kåre Solvoll og avsnittspåtaleleder Nord er Hilde Bøch Høyer. Det er i dag 15 politiadvokathjemler på allmennavsnittet. Én av stillingene er avgitt 50 % til obligatorisk årlig opplæring. Siden forrige inspeksjon er antall stillingshjemler økt med tre. Avsnittet ble tildelt to stillinger i forbindelse med covid-19 og ytterligere én stilling i forbindelse med satsing på gjengkriminalitet. Som følge av ekstra tildelte midler på årets budsjett, skal det nå lyses ut ytterligere to stillinger. Det er i tillegg avtalt at en hjemmel fra avsnittet for seksuelle overgrep (SO) skal flyttes til allmennavsnittet.

Siden forrige inspeksjon er ikke trekkreglene blitt endret, men det er avtalt at mishandlingssakene påtaleavgjøres av spesialjurister fra SO. GDE Romerike har fortsatt ansvar for etterforskningen av alle saker hvor det ikke skal gjennomføres tilrettelagt avhør.

Politidistriktets påtalejurister er per i dag stedsplassert i Lillestrøm. Det skal oppføres et nytt bygg ved Lillestrøm politistasjon og juristene vil innen årsskiftet være samlet i det nye bygget. Det legges opp til såkalte teamrom – en variant av åpent kontorlandskap – og at det vil være en underdekning på kontorplasser på ca. 20 %. Medarbeidere vil følgelig ikke få faste kontorplasser, og det antas at mangelen på kontorplasser vil løse seg ved at en del medarbeidere vil være opptatt med aktorater, ha hjemmekontor eller ha fravær av andre grunner. Vi vil ved neste inspeksjon be om at påtalejuristene deler med oss de erfaringene de kommer til å gjøre med den nye kontorløsningen.

Kort om kriminalitetsutviklingen

På spørsmål om hovedtrekk i kriminalitetsutviklingen, ble det under inspeksjonen opplyst at det i Lillestrøm er registrert en økning på hele 31,5 % på anmeldte voldslovbrudd hittil i år sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. For hele Øst politidistrikt er økningen i anmeldte voldslovbrudd på 24 %. Antall anmeldte narkotikalovbrudd er vesentlig redusert siden i fjor. Etter hva vi får opplyst, er reduksjonen sammenlignet med tilsvarende periode i fjor på rundt 20 % for GDE Romerike, som er en noe mer markant reduksjon enn for politidistriktet for øvrig.

- - -

I det følgende gjennomgås de temaene som vi på bakgrunn av de tidligere inspeksjonene valgte å følge opp ved denne inspeksjonen:

Påtalejuristenes oversikt over egen portefølje – bruk av PAL for Strasak

Allmennavsnittets jurister har fått tildelt egen "hurtigknapp" som viser oversikt over alle sakene som står på den enkelte jurist. Knappen ble i desember 2021 overlappet med "Min PAL Strasak". Det har vært opplæring og oppfølging av alle juristene i distriktet, og bruken av "min PAL" er tatt inn i den enkeltes "Ros-samtale" på avsnittene.

Opplæring i PAL og PSV har også økt kompetansen og bruken av disse systemene ved GDE Romerike. Målet er å kunne hente ut gevinster som også kan bidra til bedre koordinering/samordning av saker samt flytte fokus fra sak til

person. Avsnittet ønsker fokus på gjengangere, samordnet etterforskning i hele politidistriktet og rask identifisering av personer som har uoppgjorte saker i andre distrikter.

Porteføljekontroll utøves også ved at alle juristene har tilgang til hverandres innkurv i BL og kan hente saker fra hverandre. Det gir læringsutbytte, gir en helhetsforståelse for avsnittets totalbelastning og styrker følelsen av fellesansvar for avsnittets samlede portefølje. Det er i tillegg opprettet fem innkurver, én for hvert etterforskningsavsnitt og en egen kurv for Aurskog/Høland. Her legges alle ferdige etterforskede saker som er under tre måneder gamle og hvor forslaget fra etterforsker ikke er "tiltale". U-18 saker holdes også utenfor denne kurven. I forbindelse med sakstrekk skal sakstrekkinge jurist jobbe med disse sakene for raskt å få unna enkle saker, uavhengig av hvem som står som saksansvarlig.

Rapportering til påtaleseksjonsleder

I systeminspeksjonsrapporten avsnitt 3.1.3 ble det påpekt at det ikke fant sted månedlig rapportering om status i avsnittets straffesaksportefølje til påtaleseksjonsleder. Det er nå innført månedlige møter mellom avsnittsledere og seksjonsleder med forutgående oversendelse av statusrapport. Måloppnåelse i forrige måned og prognose for kommende måned er tema blant annet for å vurdere endringer i bemanningen.

U-18-saker

I rapporten fra systeminspeksjonen avsnitt 3.1.4 ble det pekt på problemet med at saker med mistenkte under 18 år ("U-18-saker") alltid velges ut før andre saker, som da blir liggende for lenge. Etter systeminspeksjonen er det blitt utpekt fire dedikerte U-18 jurister. De trekker alle U-18-sakene hver fjerde uke. De har også 50 % allmennportefølje. I tillegg er det gitt opplæring om sakstypen til ytterligere to jurister som U-18 saker kan settes på. Dette gir større fleksibilitet og er et positivt tiltak. Det er innført ukentlige møter med U-18-etterforskerne på Lillestrøm, og møte hver 14. dag med forebygging på Ullensaker og Eidsvoll, sistnevnte på Teams. Her gjennomgås alle sakene som ligger til etterforskning. Lillestrøm har egne U-18-etterforskere, mens i Ullensaker og på Eidsvoll etterforskes U-18-sakene ved de forebyggende avsnittene.

På tross av disse tiltakene er resultatoppnåelsen for svak. Saksbehandlingstid for saker med mistenkt gjerningsperson under 18 år var per 25. april for hele GDE Romerike; 60 dager for oppklarte saker og 63 dager totalt. Det ideelle kravet er 42 dager, jf. straffeprosessloven § 249. De fremlagte tallene viser saker som behandles av både allmenn og spesial, jf. jus 611. Andel saker innenfor fristen med måltall 80 % er bare 54,9 %. Det er fortsatt et forbedringspotensial selv om det dårlige resultatet til dels skyldes at det er flere gjerningspersoner i mange av U-18-sakene og således i en god del saker som krever mer omfattende etterforskning. De enklere U 18-sakene som kan avgjøres relativt raskt, blir behandlet og ført ved FEE.

Saker om mishandling i nære relasjoner

Saker om mishandling i nære relasjoner etterforskes ved GDE, men påtaleansvaret er nå flyttet til spesialseksjonen. Juristene på allmenn nord er svært fornøyd med at spesialseksjonen nå har overtatt dette ansvaret. Det har lettet arbeidsbyrden for allmennavsnittet og hver enkelt sak blir fulgt opp tettere i etterforskningsfasen. Oslo statsadvokatembeter ser positivt på denne omleggingen. Spesialjuristene har rapportert at de opplever at etterforskerne

på GDE har veldig mye å gjøre og har vanskeligheter med å få tid til å prioritere sakene som de skal. Under inspeksjonen fremholdt deltakerne fra politiet det som ønskelig at etterforskningen av disse sakene blir flyttet fra GDE til FEE.

Samarbeidet mellom Romerike GDE og spesialseksjonene hva gjelder sak og trekk

Samarbeidet mellom GDE Romerike og spesialfunksjonene må kunne sies å være tilfredsstillende. På FSI (Felles straffsaksinntak) kodes alle saker, og sakene får dermed stort sett en enhetlig håndtering i initialfasen. Sakene blir deretter fordelt ut til GDEene og spesialseksjonen (FEE). I de tilfeller det skulle oppstå uenighet om trekkreglene, skyldes nok det at man ikke har satt seg nok inn den angjeldende sak og kanskje ikke kjenner straffesaksinstruksen godt nok. Dersom det begås større og alvorlige lovbrudd som trekkes av FEE og det er behov for ytterligere etterforskningskapasitet, er det hos GDE Romerike gode rutiner for at tjenesteenhetene avgir etterforskere til FEE for en kortere eller lengre periode. Det kan nevnes at det er tjenesteenheter som har hatt mannskap avgitt til FEE siden november 2018.

Antall saker til behandling per april 2022

Tallene i den innsendte redegjørelsen før inspeksjonen viser at det for fase påtale er totalt 563 saker ikke-påtaleavgjorte saker til behandling ved påtaleavsnittet. Dette gir i gjennomsnitt ca. 37 saker per politiadvokat, hvilket etter vår mening er et overkommelig antall. I tillegg kommer ansvar for saker som er til etterforskning og saker hvor det er tatt en påtaleavgjørelse og som krever en oppfølging.

Per april 2022 var det for etterforskningsseksjonen og påtaleavsnittet 171 saker som var eldre enn 12 måneder. Ved inspeksjonen i 2020 var dette tallet hele 307. Restansen av saker som er over 12 måneder, er redusert både på etterforskningsseksjonen og påtaleavsnittet siden den forrige inspeksjonen. Men 110 ikke-påtaleavgjorte saker over 12 måneder ved påtaleavsnittet er et for høyt tall.

Oppsummering

Etter gjennomført inspeksjon kan vi konstatere at Øst politidistrikt har iverksatt en rekke tiltak som følge av påpekninger etter de to forrige inspeksjonene. Det synes særlig som den gjennomførte systeminspeksjonen i januar i fjor har medført en god del forbedringstiltak, særlig hva gjelder porteføljestyling. Det er viktig at disse styringstiltakene videreføres og videreutvikles både ved påtaleavsnittet og ved etterforskningsseksjonene. Vi forventer at vi ved neste inspeksjon vil få dokumentert resultater av disse tiltakene.

Vi mener at det er fornuftig at mishandlingssakene påtalemessig er overført til spesialseksjonen. Det gir muligheten for en bedre påtalefaglig ledelse av etterforskningen, noe som ofte er særlig påkrevet i den type saker.

Det er positivt at behandlingen av U-18-sakene er viet stor oppmerksomhet, og at det er lagt til rette for enda bedre resultater på det viktige saksområdet. Det forventes at vi ved neste inspeksjon vil kunne konstatere en bedring av saksbehandlingstiden for U-18-sakene.

Stein Vale
statsadvokat

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Gjenpart

Politidirektoratet

Fridtjof 0369 OSLO

Nansens vei 14-
16

Riksadvokaten

Postboks 2102 0125 OSLO

Vika

Mottakere

Øst politidistrikt

Postboks 3390

1401

SKI